

Poština v državi SHS pavšalirana.

Naročnina listu: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruno.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštine proste. — Telefon št. 220.

27. številka.

Maribor, dne 9. marca 1921.

Letnik XIII.

„Der Bien muss zahlen“.

(Bien mora plačati.)

V onih časih je imel takozvani „veliki Kurfürst“ v Berlinu pod sabo podložnika z imenom Bien, ki se je po stavil na stališče, da ne more plačati nekega odmerjenega davka. Kakor se dobremu podložniku spodobi, je naredil pohlevno vlogo, v kateri je navedel svoje razloge zoper dotični davek. Veliki Kurfürst je pa napisal na robu vloge lastnoročno: „Der Bien muß zahlen“ in zadeva je bila rešena, Bien je moral plačati, a stavek, der Bien muß zahlen, je postal na Pruskem ljudski pregovor.

Zadeva se je obrnila. Ko so prvič prišli nemški odposlanci v Versailles, da podpisajo mir, in jim je ententa predložila ogromno vojno odškodnino, Nemci so se prekrizali, potem pa vsedli in napisali obširno spomenico, v kateri so dokazovali, da ne morejo plačati. Glasilo ministrstva zunanjih zadev, „Le Temps“, jim je pa odgovoril z nemškim stavkom: „Der Bien muß zahlen“, Nemeč je na tistem jeze zaklel, potem se je pa vsedel in podpisal, da plača. Sedaj so se pa Nemci zopet spomnili, da ne morejo plačati, kar so podpisali. Pač, nekaj bi plačali, kolikor se njim samim zdi. Poudarili so, da plačajo 150 milijard, a to v letnih obrokih, da bi plačevali tekom dveh človeških rodov, na sedanjí čas preračunjeno bi bilo samo 30 milijard. Zraven stavijo še take pogoje, da bi tudi to plačevanje v resnici padlo skoraj na ničlo. Zahtevajo, da se vračuna vse, kar so izdali doslej, da Slezija ostane pri Prusiji, da dobe različne trgovske in finančne ugodnosti itd. Francozi, ki Nemce bolj poznajo in so navajeni njihove arogancije, so bili mirni, angleški ministrski predsednik Lloyd George se pa ni mogel premagati, prijel je za klubok in rekel: „Končajmo, kajti ako zaseda mo tako dalje, boste izračunali celo, da moramo mi plačati vam.“ Pa je zaključil sejo in odšel.

Nas zanima malo, koliko plačajo Nemci. Res, da bi morali plačati tudi Srbiji in Crnogori povzročeno škodo, toda gotovo je, da ne bomo dobili skoraj ničesar, pa naj plačajo veliko ali malo. Zanima nas samo vprašanje: Kako da so Nemci naenkrat postali tako samozavestni in se upajo tako kljubovati ententi? Nemci so dobri računarji in se ne računa zlopa. Tudi v svetovni vojni so dobro računali. Naredili so samo to napako, da so računali samo z materialnimi dejstvi in sebičnimi ozirji, niso pa vpoštevali moralnih jakosti. Predstavljali so si človeštvo, kakor je bila Nemčija za časov velikega Kurfürsta, ko njeni različni večji in manjši gospodarji niso poznali nobenih drugih ozirrov, kakor materializem in sebičnost. Pozabili so, da je kultura človeštva tudi na moralnem polju tako napredovala, da so narodi zmogli velikih činov in žrtve tudi samo za idealne cilje. Tako se je spustila Amerika v vojno iz čistega idealizma, da pomore do zmage pravici in stare nemški militarizem, če prav bi jo vsi sebični in materialni oziri morali raje pahniti proti Angliji in Franciji. Tudi pri Angležih je deloval v prvi vrsti idealizem, Francozi in Srbi so pač iz samega narodnega idealizma bili zmogli takih v zgodovini človeštva brezprimernih činov. S to moralno činjenico niso računali Nemci, drugače so računali dobro.

Tudi sedaj morajo imeti svoje račune, kajti brez načrtov ne delajo. Na računsko moč ne računajo, saj jo poznajo bolje kot mi. Brez brodovja, brez hrane, brez orožja in vseh drugih vojnih potrebščin ni mogoče kljubovati dobro oboroženemu in močnemu sovražniku, ki jih ob Renu drži za vrat. Na revolucijo po ententnih državah ne morejo računati. To bi bilo preveč

V vlado?

Belgrad, 3. marca 1921.

Čimbolj se približuje dan zopetne otvoritve zborničnih plenarnih sej — tem večja nervoznost se opaža v vladnih strankah. Posamezniki vedno bolj uvidevajo potrebo kompromisne rešitve parlamenta iz sedanje zagate, v katero ga še vedno tlači ekskluzivnost in intolerantnost voditeljev vladne večine v strahu za svojo reputacijo. Ti malodržavni državniki pozabljajo, da je svetovna vojna ne samo spremenila miselnost v ljudstvu, temveč je izpremenila — in sicer popolnoma — tudi razmere in razmerje sestavnih delov nove velike države. Velikoserbijska ideja mora dosledno temu narediti mesto jugoslovanski državni ideji. Vživetj se v jugoslovanstvo je starim ljudem seveda zelo težko, ko vidimo, da povzroča celo ime Jugoslavija strah in trepet v okostenelih belgrajskih vodilnih krogih.

To starokopitnost z vso svojo problematično močjo podpirajo poslanci slovenskih samostojnežev pod vodstvom „varšavskega poslanika“ dr. Vošnjaka. Burne seje v zemljoradniškem klubu, ki po svoji veliki večini vstaja na opozicijskem stališču, morajo dovesti do razcepa. Tako se že danes govori kot o gotovem dejstvu, da vstopi mesar Pucelj brezpogojno v vlado, samo da zadovolji svojo častihlepno na račun prevarjenih svojih volilcev. V ta namen se že pripravlja soba za Puceljev nemškotarski klub, ki za sedaj „zboruje“ v zbornični kantini, ali pa v kakšnem kotu hodnika.

Tudi med muslimani ni edinosti vendar pa so vsi člani muslimanskega kluba za to, da čim dražje prodajo svojo udeležbo v bodoči vladni večini in da njihovo sodelovanje v vladi prinese čim večje koristi njihovim volilcem.

Ze pretečeni teden je Trifkovič sondiral teren tudi v Jugoslov. klubu ter je v ponedeljek povabil dr. Korošca na razgovor. Izgleda, da je Pašič voljan vsprejeti zahteve Jugoslovanskega kluba, posebno glede nedeljevo stališča Slovencev. Tudi muslimanov je g. Pašič obljubil, da se Bosna ne bo razdelila. Potemtakem bi se iz tega da o sklepati, da je pokrajinsko avtonomistično načelo, katero Jugoslovanski klub brani z vso doslednostjo, vendar je prodrlo tudi v krogi, kjer smo pričakovali največji odpor. Ze priznanje nedeljivosti Slovenije iz Pašičevih ust pomenja velik uspeh politike SLS, posebno če vpoštevamo, s kakšno besnostjo in s kakšnimi sredstvi so se centralisti vrgli pol krinko kulturnega boja proti neomažnim postulatam slovenskega ljudstva.

fantastično, na pomoč Amerike tudi ne, ker bi bilo preveč sentimentalno, a eno in drugo ni v značaju Nemcev. Preostane edino še ruski boljševizem in to izgleda najbolj verjetno. Obnašanje Nemcev bi bil nov in tehten dokaz, da se pripravljajo dogodki med entento in boljševiki. Ententa je menda stvar tudi tako razumela in vsled tega je postavila Nemčiji tako odločno zelo kratek rok, samo par dni, obenem je pa pripravljena, da takoj vko raka v Nemčijo.

Ruski boljševizem mora izgoreti sam v sebi in razpasti, ako se ne razširi po Evropi. Ofenziva je torej zanj neizogibna potreba. Nemci so veliko preveč organizirani in razumni, da bi se vrgli v roke boljševizmu, toda zveze z boljševizmom bi vporabili, da razvijejo entento. Potem bi se ob njih tudi proti boljševizmu in ga razbili, a namesto franje židovskih komisarjev bi dobili zopet tiranijo nemških militaristov. Ako se divizije boljševiških komisarjev združijo z Nemci, nastane velika nevarnost za celo Evropo. Boljševikom je treba predreti razmeroma le kratko črto na Litvi,

Tudi v ustavnem odboru je Jugoslovanski klub s svojim socialno-gospodarskim predlogom dosegel, da se bo v ustavi vpoštevala važnost ne samo političnih, temveč tudi socialnih in gospodarskih problemov. Bankrakati in kapitalisti so sicer onemogočili ustanovitev politične in socialnogospodarske zbornice v smislu dveh koordiniranih skupščin, kot je zahteval Jugoslovanski klub; toda ta prepreditev je izzvala potrebo revizije oddelka v ustavnem načrtu, ki govori le o politični sestavi zbornice.

Minister za konstituanto je v tem smislu izdelal nov načrt, ki temelji na enodolnem sistemu. Ta načrt pa je tako nesrečno in nerodno sestavljen, da je ustavni odbor ta predlog odbil in zahteval novo redakcijo tega oddelka. Minister Trifkovič je dobil ne le samo dolg nos, temveč tudi duševno-ubožno sprječevalo o svoji nesposobnosti za reševanje ustavnih vprašanj. Zaradi tega se je izvolil poseben ožji odbor, ki bo redigiral te določbe ter jih predložil ustavnemu odboru v razpravo. V tem ožjem odboru nastopa Jugoslov. klub dr. Dulibič.

Dr. Ninčiču, ki je predsednik ustavnega odbora, se zelo mudi. Na večerajšnji seji, ki je bila vsled nerodne Trifkovičeve redakcije zelo kratka, je hotel dr. Ninčič sklicati sejo že za večeraj popoldne. Ožji odbor pa je zahteval več časa za redakcijo in sicer do danes dopoldne. Toda niti danes se ni mogla vršiti seja ustavnega odbora, ker se še ni sporazumel ožji ustavni odbor.

Administrativni odbor bode imel svojo sejo dne 15. t. m. Bajje so na dnevnem redu zelo „čedne“ zadeve. Govori se o korupciji, o zatajevanju nekih nabavljenih predmetov, o avtomobilih, o vsprejemanju nesposobnega uradništva za skupščino itd. Izgleda, da se bodo merili na tej seji mnogi — predolgi prsti demokratov.

Smrt bivšega črnogorskega kralja Nikole, tasta našega kralja, je v takšnih krogih napravil globok vtis. Časopisje za sedaj samo beleži vest, kakor jo je prejelo. V parlamentarnih kuloarjih pa se živahno razpravlja o posledicah v zunanji in notranji politiki. Mnogi vidijo v tem olajšanje položaja v Albaniji in v Crnogori, med tem ko se nekaterim zdi, da niso izključene komplikacije. Sivolasemu dojenju aktivnih in bivših vladarjev se ob njegovem grobu priznava mnoge državniške vrline ter tudi zasluge za naše ujedinjenje, dasi to zveni nekoliko paradokso. Zgodovina mu bo vse-kakor pravičnejša kot subjektivnost današnje dobe. Naj v miru počiva!

starodavna bojišča pri Ostrolenki bi zopet igrala svojo vlogo. Ako tukaj izbihejo poljski klin, je zveza gotova. Ako pa na drugi strani prebije rumunsko fronto, je takoj madžarska in avstrijska država v plamenu in naša dravska črta bi bila izpostavljena težkemu naporu. Glavno bojišče bi pa v tem slučaju bilo na Litvi in v severnih delih Poljske in vprašanje je, če bi Poljska vzdržala ali ne? Poljska je vojaško jako močna država. Narod ima zelo veliko državnega smisla, ki je bilo vzgojeno v trdi šoli preteklosti. Poljak da za lastno državo vse in iz zgolovine vedo, da je za vzdrževanje države potreba vojaške moči. Moštvaja najboljše vrste imajo skoraj neizčrpne množine, toda potreba je častnikov, zlasti višjih, in vojnih potrebščin. Ako jim da ententa, kar potrebujejo, pravočasno, vzdrže vsak napad odene in druge strani. Ako bi ententa v brezplodnem debatiranju zamudila, je čita predrta. Nam, navadnim državljanom, seveda ne more biti znano, kaj se je tozadevno storilo in kaj se bode. Zamoremo samo teoretično reči, da je razvoj dogodkov

odvisen od vtrjenosti te črte. Ako izgine Nemcem upanje na pomoč od strani ruskega boljševizma, potem bo tudi boljševizem izgorel sam v sebi, za Nemce bo pa veljalo: „Der Bien muß zahlen“.

Politično slepomišenje.

Kdor je v zadnjih dnevih zasledoval pisavo časopisja brez razlike, se gotovo ni zamogel ubraniti vtisu, da je marsikatero tendenciozno notico diktirala politična težnja po uspehu stranke oz. skupine, katero je dotično glasilo slučajno zastopalo in predstavljalo. Tako so n. pr. prinašali v Sloveniji listi takozvane „vladne stranke“ zavsem „avtentična poročila“, da je vstop muslimanov v Pašičev kabinet gotova stvar, o kateri ne more nihče več dvomiti. Politično indiferentni čitatelji takega poročila si je potem mogoče predstavljati v duhu Sakib-a Korkut-a kot ministra ver in se navsezadnje radoval nad popustljivostjo mogočnega vladnega bloka, ki si želi le eno: čimprejšnjo popolnost kabineta in končno veljavno odobritev oktroirane ustave v plenumu konstituinte. Toda marsikdo, ki je pričakoval, da se bodo zapreke v tem smislu kar kratkoma izogibale pred pohodom volje naših samodržcev, se je zmotil. Isto, kar so listi na široko naznanjali o snubačenju muslimanov, velja tudi za zemljoradnike. V obeh skupinah se borita dve struji za prvenstvo in popolno majorizacijo. V muslimanskem klubu se zavzemajo za opozicijsko stališče predvsem prof. Mehmed Spaho in Halil Hrasnica beg; vstop v vlado pa forsirata dr. Karamahmedović in Sakib Korkut, glavni urednik v Sarajevu izhajajočega lista „Pravda“, ki se trudi ravno v zadnjih dnevih, kako bi pač najbolje dokazal mu slimanski javnosti brezplodnost opozicijske politike. Ni se torej treba čuditi, ako pozdravlja beogradska „Demokratija“ „pametne, trezne in veskozi objektivne“ članke g. Korkuta. Vprašanje, ali bodo muslimani zasedli ministrske fotelje, je vprašanje razmerja med obema strujama, ki sta se pojavili v klubu. Naj se razvije dogodki kakorkoli, eno je gotovo: muslimani so sedaj še edina nada osiwelega g. Pašiča, ker je vsaka kombinacija, v katero bi pritegnili zemljoradnike, malodane nemogoča.

Z zadovoljstvom beležimo, da je netaktno obnašanje g. Bogumila Vošnjaka onemogočilo velikemu delu zemljoradniškega kluba podpiranje sedanje vlade ter ga porinilo s surove gesto v opozicijske vrste. Statistika konstituante izkazuje 39 poslancev zemljoradniškega kluba. V slučaju, da bo dr. Vošnjak izvajal neizogibne posledice svojega obnašanja v ustavnem odboru, bo šel zemljoradniški klub še 30 članov, ki bodo gotovo prešli v tabbor opozicije, ker se bodo dalmatinski in bosanski težaki raje priklonili k skupini realnega politika Avramoviča, nego k deveterici slovenskih samostojnih kmetov, katere je dr. Vošnjak spretno speljal na ledino demokracije. Ta slučaj bo dokazal vnovič, da je „nehvaležnost plačilo svata“. Dr. Vošnjak bi bil lahko storil g. Pašiču lepo uslugo, ako bi z opreznostjo pridobil simpatije srbskih zemljoradnikov. Tega seveda ni storil, ker je videl „državno edinstvo“ v nevarnosti; raje je skočil raz platformo kmetijskih interesov in tako pomagal v ustavnem odboru svoemu prijatelju dr. Zerjavu pri pobujanju antidravnega duha, ki se je pojavil v osebah redemokratskih in neradikalnih članov odbora.

To kar uganja del muslimanov in zemljoradnikov, je politično slepomišenje, ki leži nad našo prestolnico v obliki megle in ne dovoljuje nobenega pogleda na današnjo neuranjenost in situacijo. Ako bo katerikoli onenjenih klubov podpiral z aktivnim so-

delovanjem politiko g. Pašča, se bo to zgodilo le s slabimi močmi; večina muslimanskega in tudi zemleradniškega kluba ne bo, in o tem smo popolnoma prepričani, nikdar omadeževala svojo čast s podpiranjem najogibnejšega reakcionarstva, kar ga je videla Evropa po končnem polomu centralno-evropskih imperijalizmov. Upamo, da bo padla v najkrajšem času odločitev, ki bo pokazala, ali smo presodili položaj pravilno ali ne. Veliko vprašanje pa je, da li bo z odločitvijo izboljšan položaj Pašičevega kabineta.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Ustavni odbor se je pečal na zadnji seji z ustavnimi člani od 74 do 81, ki govorijo o državnem gospodarstvu in o vojski. K vladnim predlogom teh členov so se pristavile še razne klavzule, katere so predlagali debaterji.

Iz ustavnega odbora se je poskivil dosednji podpredsednik in novi hrvatski ban dr. Tomljenović. Njegovim naslednikom se imenuje demokrat Juraj Demetrovič.

Naša in italijanska razmejitvena delegacija vršita svoje konference v Splitu. Časopisje sporoča o popolnem sporazumu med delegacijama v vseh vprašanjih. Končnoveljavna evakuacija naših krajev od strani Italijanov se bo šele pričela 1. aprila, ko bodo začeli izpraznjevati. Korculo, Bukovico, Knin, Driš in splitski okraj 5. aprila bo evakuiran otok Pag, šibeniški in benkovski okraj; 1. maja pa se le zadrška okolica. (Bogzna, kaj se še zgodi vse v tem času evakuacije? Op. ur.).

ITALIJA.

Po Lorenški okolici se vrše neprenehoma patrijotične manifestacije, ki končujejo s strelji med delavstvom ter fašisti, s poboji in aretacijami kar celih stotin oseb.

NEMCIJA.

Vesti, ki so došle iz londonske konference, nam javljajo, da je londonska konferenca prekinjena, ker se Nemci po svojem zastopniku dr. Simonsu niso uklonili zaveznikiškim zahtevam. Lloyd George je naznanil, da se konferenca vsled nemških protipredlogov prekine in stopijo v veljavo vse kazenske naredbe napram Nemčiji, ki so že sklenjene od entente. Nafo izjavo je zaprosil dr. Simons 8 dnevni rok, ki pa je bil odbit od konferenclerjev.

Da mislijo Francozi in Angličani prisiliti Nemce k pariškemu diklatu nasilnim potom, dokazuje dejstvo, da je že odpotoval francoski ministrski predsednik iz Londona v Pariz in so se močne ententne kolone na oklopnih avtomobilih pomikale skozi mesto Koblenz v južni smeri Rena. Angličani bodo zasedli Porenje in in združeno ententno brodogradbo bo začelo pritiskati na Nemčijo od pomorske strani.

RUSIJA.

Vesti, ki prihajajo zadnji čas iz Rusije so tako zmadene, da si je težko ustvariti pravo sliko o napredovanju protiboljševiškega gibanja. Izhod za sovjetsko nevarnega revolucionarnega gibanja je postal Kronstadt, kjer vodi protisovjetski upor vlada generala Kozlovskega. Kako je v Petrogradu še ni znano. Na noben način pa se ne morejo sovjeti več znesti na svoje čete, ki nagibajo k pobuni. O Moskvi se poroča, da je v rokah upornikov. V Sibiriji nastopa proti boljševiškiemu režimu general Semenov s 25.000 kozaki in general Antonov s 5000 kmeti. Poroča se tudi, da je pobegnila sovjetska vlada iz Moskve v Novgorod. Trockij in Ljennin sta seveda odredila najstrožje odredbe napram generalu Kozlovskemu in vsem upornikom. Kedo bo izvršil te sovjetske naredbe napram upornikom, je drugo vprašanje.

Politična poročila.

P ZBOROVANJE SLS v Mariboru. Organizacija SLS v Mariboru se vrlo giblje. Število naših pristašev se množi. Dne 7. marca se je vršilo me-

sečno zborovanje, na katerem je poročal poslanec dr. Hohnjec. Predsedoval je tovariš Krepek. Govorili so še: Vesenjaki, Veronek, Zebot in Ver. Sprejeto so se naslednje resolucije: 1. Zborovalci SLS v Mariboru dne 7. marca ugovarjajo zoper samovoljno izpremembo občinskega volilnega reda za Slovenijo. 2. Zborovalci ogorčeno ugovarjajo zoper kulturno-bojne nakane strank, ki sestavljajo sedanjo vlado. 3. Odločno odklanjamo, da bi se potom sokolstva otrovala naša slovenska šolska deca z brezverskimi sokolskimi idejami in da bi se tako že v šolo zaneslo politično sovraštvo. 4. Z vso odločnostjo ugovarjamo katoliški slovenski starši v Mariboru proti hudobni nameri, da se ukine o zasebni učni zavodi, v katerih podučujejo šolske sestre in vzgajajo deca v krščanskem duhu. 5. Ker je začela cenzurna oblast v Jugoslaviji na pruski način pritiskati na časopisje, ki zastopa krščansko svetovno naziranje, navzoči zborovalci proti takemu srednjeveškemu nasilnemu nastopanju vlagajo najostrejši protest. — Odkar so demokrate prodali v Beogradu našo slovensko samoupravo, obrača tej stranki koritarjev, voržnikov in izvozničarjev tudi uradništvo hrbet. Dobrodošel v Slovenski ljudski stranki vsakdo, kdor obsoja korupcijo, ki jo uganjajo demokrate in njih sorodni elementi. Celotno slovensko ljudstvo v boj proti našim demokratom, prodajalcem slovenske sreče!

P OBČNI ZBOR Samostojne kmet. stranke. V nedeljo, dne 6. t. m. se je vršil v Ljubljani glavni občni zbor Samostojne kmetijske stranke. Zborovanja so se udeležili tudi bosanski težaki. Zborovalci so sklenili, da naj odloči načelstvo stranke o stališču, ki ga misli zavzeti napram današnji vladi in vladnemu ustavnemu načrtu. Predsednikom je izvoljen posestnik Pipan iz Vižmarjev pri Ljubljani. Čudno je, da niso na zborovanju hoteli precizirati stališča napram obnašanju dr. Vošnjaka v ustavnem odboru, kjer je z glasovanjem za vladni predlog obrnil srbskim „tovarišem“ hrbet in s tem jasno pokazal neiskrenost politike naših samostojnežev. So že imeli svoje razloge!

P PAŠIČ SNUBI MUSLIMANE. V seji ustavnega odbora so se bavili dne 3. t. m. s socijalnimi vprašanji, ki naj bi se jih rešilo ustavnim potom. Ob tej priliki je govoril stari Pašič o „važnosti muslimanskega vprašanja.“ Ker so bili muslimani v seji navzoči, je bil Pašičev govor brezdvomno snubilnega značaja. Nestor naših politikov se zares trudi za pridobitev sramožljivih muslimanov, ki si še vedno ne upajo zasesti ministrskih stolčkov. Pašič je res v Skripih!

P ZAHTEVE MUSLIMANOV. — Muslimanski klub je izročil g. Pašču svoje pogoje zahteve za vstop v vlado. V glavnem obsegajo te zahteve naslednje točke: 1. Ustava mora zagotoviti muslimanom popolno versko in prosvetno avtonomijo. 2. Ustavno se mora zagotoviti proporen volilni sistem. 3. Država naj se uredi po principu pokrajinske avtonomije. 4. Bosanska vlada se mora sestaviti tako, da dobe muslimani v njej tako zastopstvo, ki bo odgovarjalo njihovi številni in gospodarski moči. — Gornje zahteve dokazujejo, da bodo morali demokrate in radikali v marsičem koncedirati, ako bodo hoteli spraviti muslimane v vlado. Ker so muslimanski pogoji „težkega značaja“ za Pašičevo vlado, bo „Napreji“ še vedno lahko pisal: „Vlada trdno stoji...“

P OBČINSKE VOLITVE v BEGRADU. Za radikalno-demokratsko listo je glasovalo 5543, za komunistično 2076, za republikansko 372 in za socijalistično 630 volilcev. Zmagali so demokrate in radikali. Župan je postal Dobran Mitrovič, podžupan pa Gjoka Pajović.

P BOSNA DORI PODPREDSEDNIKA? Ministrski svet se je bavil v enem svojih zadnjih zasedanj z ustanovitvijo podpredsedniškega mesta bosanske zemaljske vlade. Kot resen kandidat za to mesto pride v poštev mostarski župan Ismail Cemalović.

P NOVA ORIJENTACIJA ameriške politike. Novi ameriški predsednik Harding je izdal povodim nastopa predsedniškega mesta na ameriški narod proglas, v katerem se zavzema

za novo orijentacijo ameriške politike. Harding je mnenja, da naj se Amerika ne vmešava v politiko starega sveta. Radi tega bo Amerika odpoklicala svoje delegate iz reparacijskih komisij, ki delujejo v Evropi. Kot radikalni pacifist hoče Harding pomagati pri ustanovitvi svetovnega razsodišča. Odslej ne bo Amerika stopila v nikačo politično oziroma vojaško zvezo, ker si hoče s tem obdržati vso prostost in avtoriteto.

P RAZOCARANJE ANTANTE. V antantnih političnih krogih je izzval programatični govor predsednika Hardinga veliko razočaranje. Posebno udarjeni so Francozi, medtem ko Angleži izjavljajo, da niso iznenadeni, ker so pričakovali novi kurs ameriške politike.

Protestni shodi

proti kulturno-bojnim nakanam vladnih strank se vršijo v nedeljo 13. marca v sedečih krajih:

V Ptujju po rani božji službi v dvorani minoritskega samostana.

V St. Ilju v Slov. gor. po rani službi božji v dvorani Slov. doma.

V Slivnici pri Mariboru po rani službi božji v dvorani Društvenega doma.

V Smartinu pri Vurbergu po rani službi božji v stari šoli.

V Cirkovcah na Dravskem polju po rani službi božji v Društvenem domu.

Na Vurbergu pri Ptujju po pozni božji službi v društvenih prostorih.

V Studenicah pri Polčnanah po rani maši v prostorih Izobraževalnega društva.

V Smarjeti na Dravskem polju po rani maši v gostilni Mike.

V St. Lovrencu na Dravskem polju po večernicah v Društvenem domu.

V Dornovi pri Ptujju po večernicah.

V Dogašah popoldne ob 3. uri v gostilni Maher pri brodu.

V Kamnici pri Mariboru po rani maši v gostilni pri Posojilnici.

Dnevne vesti.

d DEMOKRATSKO PETOLIZENJE. Ker demokrate nimajo v Sloveniji sreče s hvalisanjem svojega centralizma, skušajo to storiti med Srbi, „ki so bolj poslušni nego prekleani reakcionarji v Sloveniji.“ Neko lju-bljansko dopisunec je napisalo v „Epohi“ uvodni članek, v katerem povdarja blagodejni vpliv centralizma in Balicevega predsedovanja s sledečimi besedami: „Ujedo e to početak novega doba, u kome će politički ljudi sedeti samo u centralnoj vladi u Beogradu, odakle će se upravljati celom državom po jednom planu, programu i sistemu.“ Krasen „sistem“ to, ki bo postavljaj macedonskega alfabetu v isto vrsto s slovenskim kmetiskim fantom!

d SLOVENSKI URADNIKI v Makedoniji. Našo trditve, da je pomočnik ministra finansija ga svojem mariborskem posetu res izjavil, da bodo začeli pošiljati slovenske uradnike v Makedonijo in Srbijo, srbske pa v Slovenijo, vzdržujemo. Res je tudi, da je zahteval od nekoga referenta, naj mu tekom ene ure izdela akt, za katerega delo bi trebalo najmanj 14 dni. Padel je tudi izraz: „Ne bunite se.“ Kdor trdi kaj drugzega, bi rad ta dejstva prikril.

d DE MORTUIS NIL NISI BE-NE. Vsa nedoslednost naših liberalcev se zrcali v nekrologu, ki so ga napisali razkralju Nikiti gospodje okoli „Jutra.“ Gospodje, kje je tu Vaša pijetela? V času, ko je odrejeno dvorno žalovanje na belgrajskem dvoru in se odpravlja članica kraljeve rodbine na pogreb umrlega razkralja, zlivate kot besni monarhisti gnojnico na ime pokojnika. Nočemo zagovarjati pokojnikovo delovanje proti državnemu našemu edinstvu; ugotovili smo samo le slučaj, ki znova dokazuje vso neiskrenost naših liberalcev.

d KAJ JE „URADNI LIST“ slovenske deželne vlade? „Uradni list“ deželne vlade za Slovenijo je verni tolmač centralistov in navaden prepis belgrajskih „Službenih Novin.“

d ŽALOSTNE POSTNE RAZ-MERE vladajo pri nas. Vsak dan dobivamo pritožbe, da so naše poštne razmere tako slabe kot menda kje v Afriki. Na deželi se ljudem niti važna priporočena ali denarna pisma ne dostavljajo. Kaj šele časniki ali navadne poštne pošiljke. Značilen vzgled je v tem oziru dostavljanje pošte v področju kr. pošte pri Sv. Jakobu v Sl. gor. Dne 24. febr. 1921 je mariborski okrajni zastop s priporočenim pismom naznanil v St. Jakob, da se vrši dne 6. marca popoldne komisijonek oglad v zadevi gradbe nove okrajne ceste Velka—Malna. Zastopniki okrajnega zastopa so prišli, a povabljenih ni bilo, ker jim pošta še niti po 10 dneh ni dostavila uradnega pisma okrajnega zastopa. Koliko tisoč takih slučajev zanikarnosti pri naših poštah se dogodi vsak dan! To so prvi sadovi ljubega centralizma!

d ZOPET NA DELO! kliče „Nova doba“ v svojem uvodniku od tor-ka. Našim slovenskim demokratom, ki so si priborili na Slovenskem Štajerskem polom milosti novega volilnega sistema 1 (eden) mandat, je zrasel tako „trebuh“, da si bodo zasukali vočigled občinskim volitvam rokave, da bo pri občinskih volitvah uspeh demokratske ideje časten in razveseljiv po mestih in trgih. (Tako „Nova doba.“) Celjska liberalna gospoda pozabljajo, da životarijo v prečezni večini po slovensko-štajerskih mestih socijalisti in komunisti, ki so tokrat tudi v opoziciji. Kaj če si bo mariborska, celjska in še drugomestna socijalna demokracija zavijala rokave, potem pa ne bo pomagala demokratom niti miloščina proporca. Za enomožno štajersko stranko si bodo zasukali hlače še cibimbuli od NSS in stopili v boj pri obč. volitvah proti strankam, ki so že poslale v konsultanto nekaj več nego po enega možiceljina. Treznomislec, ki čitajo o vihanju demokratiških rokavov na Štajerskem, bodo rekli: Zabe regljajo že pred spomladjo!

d POVSOD PO spodnještajerskih trgih zborujejo v zadnjem času demokrate „sijajno“ po poročilih „Nove doba.“ Radi verjamemo, ker letošnje vino je res izobno in slovenskoštajerski demokratje prirejajo večje kroge, da ni pohujšanja za nevedno javnost, kot svoja strankina zborovanja, ki bi naj bila nekaj predpota za občinske volitve. Demokratje so danes že tako napredni, da so začeli svoje krokarke nerijade slaviti kot prihodnje politične zmage, katerih ne verujejo niti sami. „Nova doba“ raznaša v pomankanju gradiva v svet vsako demokratiško popivanje kot sijajno zborovanje krajevnih JDS alkoholnih organizacij. Lepe demokratiške „causae bibendi.“

d TOČENJE ALKOHOLNIH pijad na dan volitve in na dan pred volitvami je v vsej občini prepovedano. Z orožjem ali orodjem, porabnim za boj, ne sme nihče na volišče, take dobre nauke daje „Nova doba“ svojim pristašem za občinske volitve. Sokol na volišču brez korajže alkohola in brez za boj porabnega orodja bo slab agitator za JDS politično stvar. S prepovedjo alkohola in sokolsko občajnega pretepa so si izvilci demokratje sami svoje najizdatnejše agitacijsko sredstvo iz rok.

d JAVNO VPRAŠANJE! Na južni strani ceste proti Kamnici so zasedeni kostanji, ki obsenčajo to priljubljeno sprehajališče. V zadnjem času se opaža, da se ti kostanji izsekujejo in to brez vsakega smisla. Dovoljujemo si vprašati naš okrajni zastop, ali je to izsekavanje od njega naročeno, oziroma, ali vedo sploh prizadeti čini-felji, da se kostanje seka? Na eni cesti se plava v blatu, drugo se pa nesmiselno oropa naravne njene krasote...

d CELJSKA POROTA. Pred celjskim porotnim sodiščem sta bila obsodjena brata Janez in Fran Horvat iz Petrovč radi tatvine hmelja s 15, oziroma 12 meseci težke ječe. — Postopaču Ivanu Ferlež iz Rogaske Slatine, ki je, mnogokrat predkaznovan, v Celovcu kradel zlatino itd., so prisodili osem let težke ječe.

d KONJSKI LIBERALCI v ob-jemu z renegati. Iz zanesljivih virov doznavamo, da se je v Konjicah raz-paslo prav značilno „priateljstvo“ med tamošnjimi liberalci in nemškutarji. V svoji veliki „naklonjenosti“ za-

hajajo najraje v nemčurske gostilne in je opaziti, da nemškutarijo ob vsaki priliki, ki jih privede v bližino kakšnega renegata. Liberalni gospodi svetujemo, da se odslej ravna po zlatem izreku: „Svoji k svojim!“

d. **„OBCUTNA“ KAZEN.** Carinski uradnik Nepomučki, ki je po zahtevu mariborskih demokratičnih listov imel slabo vest, (lingirani napadi se gotovo niso pozabili) je imenovan carinikom IV. razreda in premeščen v Brod na Savi. Nočemo raziskovati, ali je Nepomučki res imel v blagajni veliki manko, približno samo to, da so ga s povisanim in s premestitvijo „občutno kaznovali“. V demokratični Jugoslaviji je tudi to mogoče!

d. **DRASKOVIČ na inšpekcijskem potovanju.** Listi poročajo, da se je odpeljal minister Draskovič „u južne krajeve“, kjer bo „ugotovil položaj“. Zanimivo je, da srbski listi ne omenjajo kaj radi Macedonijo, marveč „južne krajeve“. Da, da, Macedonija je za razne Draskoviče prav nevarna stvar!

d. **ČOKORILOVCE ODLIKUJEJO.** Dimitrij Grudič, okružni načelnik tuzlanskega okruge, je odlikovan z redom Sv. Save. Grudič je znan iz „počasne“ seljakov v tuzlanskem okraju, kjer je na brutalni način in s terorjem zadušil „državi nevarno“ gibanje. Za velike „usluge“ ga je Draskovič obdaril z ordenom Sv. Save III. stopena. Lepa naša domovina!

d. **REDKA STAROST!** Gospa Amalija Kukovič, mati pred. g. župnika Frid. Kukoviča, je obhajala dne 6. marca svoj 93. rojstni dan v krogu svojih otrok izvzemši najstarejšo hčerko, soprogo g. nadučitelja Pirkmaierja v Framu, ki je nevarno bolan. Do bri mamici tudi naše najiskrenejše čestitke!

d. **SVOJO MATER ZAKLAL.** Kako žalost je privedla podivjanost ponekod našo mladino, dokazuje grozen slučaj umora v Zrečah, kjer je 14letni fant Ivan Padežnik zabel lastno mater v trebuh ter ji prerezal želodec. Priletna žena je še isti dan podlegla težki rani. Mladega morilca so izročili sodišču.

d. **NAJVEČJA MESTA JUGOSLAVIJE.** Po uradnih številkah je Subotica s 118.000 prebivalci največje mesto v Jugoslaviji. Beograd ima 110.319, Zagreb 108.308, Sarajevo 68.000, Ljubljana 53.079 in Maribor 30.739 prebivalcev. Rezultati v Nišu, Bitolju, Osljeku, Skoplju, Splitu in Sušaku še niso znani.

d. **FASISTI.** Beseda „fašisti“ se imenuje v novjšem času večkrat. Pri de od laškega izraza „fascio“ — po naše „zveza“. S celim imenom se reče temu društvu „fascio dei combattenti“ — „zveza bojevnikov“. To je namreč prvotno imele biti društvo onih Italijanov s Primorja, ki so zbežali v Italijo in se bojevali proti Avstriji — torej kakor naše društvo dobrovoljcev. Sedaj vodi ta organizacija boj zoper Slovence in zoper socialiste. Vlada jih podpira, jim daje orožje, jih pusti nekaznovane za njihove zločine. Vodi jo jih častniki, sodelujejo orožniki,

za izgrede jemljejo v službo poulično druhal.

d. **O POŽARIH** v neodrešeni domovini nam prihajajo dan na dan poročila. Dne 5. t. m. je nastal gozdni požar v bližini Opatjega sela, ki je uničil več kvadratnih kilometrov gozdnih nasadov. Gozdni požar bi se bil lahko pogasil, ali vsaj omejil, pa se nikdo ni upal blizu, ker je bilo čuti iz ognja eksplozije municije, ki je ostala še raztrešena po gozdu izza soških okenziv. V Gradišču je upepelil požar poslopja v vrednosti nad 50.000 lir. Ti vedno novi požari že begajo tudi naše ljudstvo po deželi, ki sumi, da tiči za temi požigi fašistovska druhal.

d. **KRAJI,** katere so zapustili vsled rapalske pogodbe Italijani, pridejo po sklepu beografske vlade začasno pod vojaško upravo.

d. **KRVAVI BOJI PO CELI ITALIJI.** Tržaški dogodki so samo del krvavih bojov, ki se vrše po celi Italiji in izbruhnejo danes v tem, jutri v onem mestu. Tako n. pr. so se vršili prejšnjega ponedeljka hudi poboji v lepih Firencah, ki so značilni za razmere, katere sedaj vladajo po Italiji. Po mestu gre manifestacija fašistov, mednje vržejo socialisti ročno granato, da pade na tla več ranjencev in je ubit tudi en orožnik. Neki socialist železničar, ki je prišel mimo, je izrazil zadovoljnost, da je orožnik ubit. Stražnik, ki je stal v bližini in slišal te besede, izpraznil samokres in železničar pade mrtev na tla. Nato so proglasili železničarji v znak protesta splošno stavko, fašisti uderejo v tajništvo železničarske strokovne organizacije in ga takoj ustrele s samokresi. Vsled tega je izbruhnila splošna stavka in pričeli so se boji med fašisti in komunisti po celotnem mestu, da je bilo ranjenih in ubitih na stotine ljudi.

d. **MINISTER POD KLJUČEM.** Te dni so v Budimpešti zaprli ogrskega ministra Evgena Bartha. Minister Bartha je namreč izvedel, da namerava veletrgovina Grün prodati velike množice zdravil. Zagrozil je tej tvrdki z ovadbo, češ, da je prodaja takih zdravil prepovedana. Izsilil je od Grüna, da mu je izplačal 440.000 K odkupnine. Toda vse pride na dan. Ministra Bartha so te dni že vtaknili pod ključ.

d. **ODKRITJE POINCAREJEVO.** Bivši ministrski predsednik Raymond Poincaré je v Parizu predaval o vzrokih svetovne vojne. Na podlagi raznih dokumentov je mož dokazoval, da je za svetovno vojno odgovorna edino le Nemčija.

d. **HEBREJSČINA** — uradni jezik? „Zionistične Korrespondence“ javlja: Odslej si je v Palestini priborila hebrejsčina znano veljavnost. Jeruzalemski magistrat rešuje akte že dosledno v hebrejskem jeziku.

d. **Molitvenik za dekleta.** Dobi se zopet „Hči Brezmadežne“, molitvenik za dekleta. Je to najbolj priljubljen molitvenik za Marijine družbenice in druga dekleta. Dekleta, sežite po njem, dokler je še dobiti. Na-

roči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane s poštnino vred 36 K.

Iz Maribora.

d. **HERCEGOVAC** iz okolice Mostara, ki je najbrž sam g. Juraj Lžamonja, ali pa kak njegov soveržnik, si je napisal v zadnjem „Taboru“ slavošpev, katerega mu ne verjamejo niti Taboriti. G. Jurč priznava sam, da so ga svojčas že želeli tudi mostarske novine, „da ga omraze kod naroda“. Nadalje laže Hercegovac, da je deloval dični g. Džamonja že v stari Avstriji kot srbofil za edinstvo. Ako bi bila ta trditve istina, bi ne bila stara Avstrija poverila Džamonji prehrane Hercegovine, ampak ga kot zdravega hrusta vtaknila med vojake in ga postavila na tako mesto, da bi ne bil nikoli videl Jugoslavije, ki so jo ustvarili drugi, ne pa gospoda Džamonjevega kova. Zagovornik g. Džamonje trdi, da je ta demokrat Jurij že znan daleč naokrog, gotovo tudi v Brodu, kamor je verižil krompir. Saj verižniki so danes znani po celi Jugoslaviji. Kdor ima premoženje, da si kupuje nekaj milijonov vredno Ogrizekovo vrtnarijo v Mariboru, mora biti znan povsod. G. Hercegovac nam naj pojasni: Odkod je Džamonjevo milijonsko premoženje? Iz učitelja na osnovni šoli v kupca Ogrizekove vrtnarije — ta skok je mogoč samo preko jarka prehranjevalnega komisarja in nepostavne prodaje krompirja bahkam v Brodu. Ako bi bil g. Jurij tak ljubček hercegovskih seljakov, bi ne kupčeval po Mariboru, ampak bi ostal kot ljublj. nec naroda, kot hercegovski prvoboritelj za narodno edinstvo doma v Mostaru ali njegovi okolici, kjer je doma bela vrana. Kako „varnega“ se čuti Hercegovac Džamonja v Mariboru, govori dejstvo, da ni ta gospod po enoletnem bivanju v obmejnem mestu še do danes naznanjen pri političnem komisarijatu.

d. **GOSPOD TONE VAHTAR** nas ne zanima popolnoma nič, zanima nas samo stališče stranke NSS. Ali je res po naročilu stranke nastopil in držal dotični nerodni govor? Ali se stranka strinja z njegovimi izjavami in je zadovoljna, da je v dotičnem govoru po polnoma ovrget programatično točko strankinega programa: vera naj se depolitizira in jo nadomesti s stavkom: „Vse katoličane na vrbe“. Nam je prav vse eno, ako ima stranka za tajnika človeka, ki ne zna napisati ni t enega pravičnega stavka — glej nje govo modrost v „Taboru“ — in če uhaaja v svoji lastnosti kot tajnik NSS na zeljnik JDS, kar je pač neki čiste poseben pojav v našem političnem življenju. Razumemo, da je g. Vantar Tone bil zapeljan od izkušnje, ker je sedaj pri moči JDS in je hotel izrabiti konjunkturo in tudi temu svetlaku prigrizati lučko. S tem je pač razrahljal stališče NSS in ga oslabil pri bodočih občinskih volitvah: pa ne pričakuje, da bo žel hvaležnost JDS, kateri zamore biti koristen samo, ako razdira NSS, a ničesar več.

d. **SREDNJEŠOLSKA KONGREGACIJA V MARIBORU.** Prireditelj kongregacije, ki se je vršila 6. t. m. v telovadnici č.č. šolskih sester, je izvršno uspešna. Vse točke programa, petje, igre, goslanje in deklamacije so zbranemu občinstvu ugajale. Prefekt kongregacije je v svojem pozdravnem govoru najprvo razložil, kako so ravno dijaki ustanovili prvo Mariborsko kongregacijo in potem v kratkih besedah pojasnil postanek in razvoj Mariborske srednje kongregacije. Omenil je velike zasluge lavantinskega vladike, knezoškofa dr. M. Napotnika, da se je za dijake v Mariboru ustanovila kongregacija. Uprizorila ste se dve Finžgarjevi igri dvodejanka „Ptičji kralj“ in enodejanka „Vse naše“. Obe ste nudili gledalcem obilo zabave. V „Ptičjem kralju“ je Janko posebno lepo igral svojo vlogo. „Vse naše“ pa so predstavljali štirje višegimnazijci kakor izvežbani gledališki igralci. Petje je bilo dobro. Ugajali ste občinstvu posebno „Burčica“ in „Letni čas“ po svoji luškani vsebini. Na gosli pa nam je zaigral že splošno priljubljeni kongregacijski realčan na poseben precizen način. — S svojo prireditvijo so dijaki-kongregacijski pokazali, da resno delajo in da že tudi morejo kaj pokazati. Zelimo, da nas kmalu presenetijo z novo prireditvijo.

d. **ZABAVNI VEČER** dne 12. t. m. katerega priredi častniški odbor pod predsedstvom g. podpolkovnika Stefanoviča na korist rodbine umorjenega narednika Čuša v prostorih kazine ob 8. uri zvečer, bo izrazil jugoslovanske dobrosrčnosti in pristne jugoslovanske „dobre volje“. Razven koncertnih točk vojaške godbe in posebnega umetniškega trio nudile nam boste naša „Glasbena Matica“ in „Drava“ — prav krasne speve. Preskrbljeno je tudi še posebej za vesele točke, ne glede na to, da se nam obeta jako dobro vino po zmernih cenah. Glede terti, ki se pripravljajo, je nastala med našimi gospodi prava tekma. Naj bo ta večer sestanek vseh, katerim se smili rodbina Čuša, in vseh, ki hočejo na lep in dostojen način dokazati jugoslovansko solidarnost.

d. **GLASBENA MATICA** v Mariboru naznanja, da bodo gg. pismo-noše nabirali ude in pobirali člana-rino za njo. Slavno občinstvo se ujudno naproša, da blagovoli mnogoštevilno pristopiti temu prvovrstnemu kulturnemu zavodu v Mariboru, ter s tem omogočiti nadaljni obstoj vsaj dotlej, da dobi isti trajno izdatno državno podporo, ali morda doseže po-državljenje. Glasbena Matica ima glasbeno šolo za vsakovrstna glasbila z 250 učenci, svoj pevski zbor, orkester, podučuje se glasbena teorija in harmonija, in bil bi pravi narodni greh, ko bi slovensko občinstvo radi nezadostnega podpiranja pustilo ta zavod propasti, ko so Nemci jednak zavod „Philharmonischer Verein“ iz lastnih sredstev vzdrževali od leta 1881 pa skoro do prevrata. Vsakemu gosp. podporniku se bo dostavila družvena izkaznica.

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Premišljevala sem dogodke minulega dneva, ki sem ga pričakovala tako nepotrepeljivo, in nisem si mogla prikriti, da ni bilo vse, kakor sem si želela. Kaj sem pričakovala? Sama nisem vedela. Napravila sem si dolg zagovor in pripravevala sem samo sebe, da je Pavel de Conprat zaljubljen v mene, in h koncu svojega prepričevanja sem bila vsa obožna in ginjena, da bi se bila najraje razjokala.

Vkljub temu so drugi dan moje nemirne slutnje popolnoma izginile. Toda popoldan sem prejela od svojega župnika dolgo pismo, polno dobrih nasvetov. Končalo se je takole:

„Vaše pismo, draga Regina, me je potolažilo in razveselilo v moji o-melosti. Ne nehajte mi pisati! Z Bogom, drago de! Moje zadnje besede pa naj bodo: Nikar ne zaupajte svoji domišljiji!“

Te besede so naredile neprijeten vtis na moje vznemirjeno dušo.

XI.

Tri tedne sem že bila v Pavlu.

Tako lepa sem postala, je trdil stric, da bi me župnik ne poznal več, če bi me srečal.

Primerjal me je bujni cvetki, ki se razvija tudi v slabi zemlji, ker je dobre rasti, ki se pa njena lepota ne-verjetno razvija, ako je presažena v ugodna tla.

Kadar sem se ogledovala v zrcalu, sem ugotovila, da so se moje rjave oči svetile v novem sijaju, da so moja usta postala bolj sveža in da je južna barva mojega lica dobila delikaten rožnat dih, ki me je navdajal z živim zadovoljstvom.

Ampak Pavel de Conprat ni bil zaljubljen v mene. Zmčila sem se v njem, to sem jasno spoznala že par dni po opisanemu obedu. Toda črno-gleda nisem bila nikdar in tudi topot sem se na vso moč skušala potolažiti. Pravila sem si, da niso vsa srca enaka, Ena, da se vdajo koj prvi transtek, druga pa da premišlujejo in pomišljajo, preden se vnamejo, in da, če me Pavel še ne ljubi, me bo še že vzljubil, ker je bilo očitno mnogo prave sličnosti med najinima značajima. Ceravno je bilo moje razočaranje veliko, se vendar še nisem resno vznemirjala. Veselo sem se razvitala

v ozračju, ki je bilo po godu mojim željam in moji naravi in grela sem se ob žarkih svoje sreče, kakor se greje marlinček ob toplih žarkih solca.

Sestrična je bila zelo muzikalična. Poveljnik je oboževal glasbo in je prišel v Pavlu parkrat na teden. Vedno ga je spremljal njegov sin. Pa tudi sicer so bila Pavlu vrata odprta, ker se je od otroških let poznal z Blanko in ker sta bili obe obitelji v sorodu. Vrhutega je tudi stric rad videl njegove pogoste obiske, kajti v sporazumu s poveljnikom in vkljub svojemu čudnim nazorom o možitvi je živo želel omožiti svojo hčerko z gospodom de Conprat. Imel je razlogov dovolj, da je smatral to možitev kot tisti svoj „nenavadno ugoden slučaj“.

Vse to sem zvedela šele mnogo pozneje, obenem z drugimi dejstvi, ki bi jih bila lahko sama razk. č. bi bila imela več izkušenosti.

Navadno sta gospoda pršla proti poldnevu. Pavel je s svojim že znanim gladom obilno obedoval ter nato ob treh krepko južinal. Kadar ni bilo drugih gostov, me je po č. d. Blanka učila plesati, Pavel pa je igral na klavirju valčke, svojo lastno skladbo. Ali pa je sestrična sedla h klavirju in Pa-

vel me je učil plesati, poveljnik in stric sta nas zadovoljno gledala, jaz pa sem se vrtela s Pavlom v nepopisnem, radostnem razkošju.

Ničesar nisva storili brez njega. Neprecenljiv družabnik je bil, uporaben za vse, iznajdljiv, lučevit. Vsa je znal, za vsako reč je bil dober. Ako sva stili uro ali zapesnitec ali karkoli, sva rekli: „Ce pride danes Pavel, nama bo že popravil!“

Mnogo je slikal in privašal nama je svoja dela na ogled. V tej odini stvarci se nisem mogla nikdar spoznameti z njim. Umetnost vob. sem skrajno mrzela, posebno pa glasbo. Nje zaradi tega, ker nam nesrečna olka zabranjuje, si zamašiti ušesa, zopni slike pa lahko brez zamere hrbet obrnemo. Kadar je igral Pavel svoje pleso, sem radovaljno in dolga postala, toda on je bil, ki sem ga ljubila v glasbi, ne pa glasba. Pripomnim to mimogrede, ker nekega dne mi je ta misel privedla do strašnega razkritja.

Dalje prihodajče.

Širite naše liste!

MARIBORSKE PODRUŽNICE Slovenskega planinskega društva občni zbor se vrši v soboto, dne 12. t. m., ob 7. uri zvečer v dvorani gostilne Maribor. Opozarjamo na ta zelo važni občni zbor, katerega spored je objavljen v inseratnem delu. Planinci — na plan!

d RIBARSKO OKRAJNO DRUŠTVO „Dravska dolina“ v Mariboru. V četrtek, dne 10. marca, ob 8. uri zvečer se vrši v gostilni Halbwidl v Mariboru, Vetrinjska ulica, letni občni zbor ribarskega društva.

Orlovski vestnik.

O OREL STUDENCI pri Mariboru. Po sklepu vaditeljske seje z dne 7. t. m. se vrši redna telovadba za članice, članice in naraščaj pričenši s ponedeljkom, dne 14. t. m. po sledečem redu: Člani: vsak ponedeljek od 4. do 7. in vsako soboto od 4. do 7. ure v telovadnici deške šole III pri Sv. Magdaleni; vsak ponedeljek od 7. do 8. ure pa v dvorani Križevega dvora. Naraščaj: vsak četrtek od 5. do 7. ure v telovadnici deške šole III. Članice: vsako sredo od 4. do 7. ure v telovadnici deške šole III in vsako soboto od 4. do 7. ure v dvorani Križ. dvora. — Dekliški naraščaj: vsak četrtek od 4. do 5. ure v telovadnici deške šole III. Bratje in sestre se opozarjajo na točno in redno udeležbo. — Bog živi! — Načelnstvo.

Narodno gospodarstvo.

d DELOVANJE naših poslancev. Poslanec Stanovnik je vložil prošnjo radi graditve cest v raznih krajih naše Slovenije, pri carinski upravi pa radi odpisa, odnosno oprostitve carine na zvonove. Glede hrvaških kmetov iz Srema, ki so bili oškodovani pri razdelitvi zemljišča graščine Peltzovo, je isti poslanec interveniral pri ministru za agrarno reformo.

g „JUTRO“ OPRAVICUJE NOVO POVISANJE UVOZNE CARINE. Svoj čas je trobental po Ljubljani g. demokrat — zvezda naših liberalcev, Pribečević, da so demokratje stranka

„malega človeka“. Baš ta naš „mali človek“ tvori večino prebivalstva v agrarni Jugoslaviji. Ta naš mali človek tudi najbolj ječi in se zvija pod vedno naraščajočo draginjo. V zadnjih dneh so padle cene raznim življenjskim potrebščinam na svetovnem trgu in bi se torej morala omiliti neznosna draginja tudi v naši kraljevini. Da se pa prepreči padanje cen bo do naši demokrati državnojni elementi zvišali uvozno carino, da zaščitijo pred kako izgubo razne svoje pristaše — verižniške trgovce, ki posedajo polne magacine drago ničvrednega blaga, kateremu bi mogle sedaj pasti cene v ožgled svetovnemu znižanju cen blagu. Slov. glasilo demokratične industrije v Jugoslaviji, od katere imajo svoj dobiček edino demokratični izvozničarji in radi zaščitijo brezposelnosti, katere ne pozna naša kraljevina, se bo sedaj naš mali človek še naprej vical v draginji življenjskih potrebščin. To je pa že kulmen korupcije! Seve, carina bo na pritisk izvozničarjev demokratov površana pod pretezo, da ji gre za obstoj države, medtem ko pri taki gospodarski politiki pridobiva na masti samo demokratični gnój!

g PRVA KMETSKA POSOJILNICA se je ustanovila v Crensovcih v Prekmurju, ki je začela poslovati meseca maja l. l. Da vlada v Crensovcih veliko zanimanje za posojilnico, je najboljši dokaz dejstvo, da je ista napravila v dobrih sedmih mesecih krog 1.200.000 K prometa, da šteje 407 članov in so vloge znašale 365.000 K. — Dne 3. t. m. se je vršilo v Crensovcih gospodarsko zborovanje, na katerem sta poslanca gg. Klekl in Pušenjak govorila o delovanju posojilnice in nadaljnjem gospodarskem delu v Prekmurju. Sijajni uspehi prve slovenske kmetске posojilnice bodrijo Prekmurce

k nadaljnjemu združnemu delu.

g LJUBLJANSKI VELIKI SEMENJ 1921. Na posvetovanju trgovske in obrtniške zbornice, zveze obrtniških zadrug ter oddelka ministrstva za trgovino in industrijo pri deželni vladi v Ljubljani, je bilo sklenjeno, da se priredi v dobi od 6. do 21. aprila t. l. v Ljubljani veliki vzorčni sejem, na katerem bodo razstavljeni naši obrtniški in industrijski izdelki. Za ta sejem se je že dosedaj priglasilo čez 200 tvrdk, ki bodo razstavile tamkaj svoje izdelke. Kdor želi, da bodo njegovi izdelki in proizvodi razstavljeni na tem sejmu, naj prihlasi svojo udeležbo na „Urad ljubljanskega velikega sejma v Ljubljani, Turjaški trg 6“ ter naj zajedno naznani, koliko štirjaških metrov prostora bo v to svrhu približno rabil.

g CENEJSI SLADKOR. „Jutro“ poroča, da je sklenil upravni odbor sladkornih tvornic znižanje cene sladkorja na 46 K.

g VREDNOST DENARJA. Ameriški dolar stane 144—145 naših kron, vrednost avstrijske krone je zopet padla, kajti za 100 avstrijskih kron laš 20.50—21 naših kron, za 100 nemških mark plačš 234—235 jugoslovanskih kron in za 100 laških lir 530—535 naših kron.

Novejše.

Ustavni odbor je zaključil debato o členih ustave, ki govore in vsebujejo zakonske določbe o vojski. Ustavni odbor je prišel do 86. ustavnega člena, ki je tudi zadnji.

Podpredsednikom ustavnega odbora je bil izvoljen demokrat Juraj Demetrovič.

Slovenski samostojni napenjajo vse sile, da se vrinejo v vlado in kandidirajo ministrom poljoprivrede mesarja Puclja.

Nemci zapustili London. Po najnovejših poročilih je dne 8. t. m. zapustila nemška delegacija londonsko konferenco. Odpotoval je tudi zunanji minister pl. Simons, ki bo v državnem zboru obširno poročal o nastalem položaju. Dne 7. t. m. je Lloyd George na konferenci izjavil,

da so nemški protipredlogi nezadostni in da so zavezniki prisiljeni, poslužiti se proti Nemčiji z represalijami. Dne 8. t. m. je državni kancelar podal v državnem zboru izjavo o razlogih, ki so prisilili delegacijo k ukinitvi konference. Ob tej priliki bo slovesno protestiral proti izvedbi neopravičenih in nezakonskih sankcij, ki jih je sklenila ententa.

Zavezniki so prekoračili nemško mejo. Dne 8. t. m. so prekoračili vojaški oddelki zaveznikov nemško mejo pri Düsseldorfu. Düsseldorf so zasedle belgijske čete. Kolodvori so zasedeni z vojaštvom. Nad mestom krožijo sovražna letala. Istotako so zasedli Elberfeld. Predsednik nemške republike Ebert, je izdal na nemški narod proglas, v katerem svari prebivalstvo pred nepremišljenimi koraki.

Poljaki in Rumuni so v Bukarešti sklenili vojaško konvencijo proti sovjetski Rusiji v svrhu obrambe proti eventualnim boljševiškim napadom.

Protivstaja v Rusiji. V Rusiji je izbruhnila kontrarevolucija, ki se je razširila po vseh gubernijah. Vstasi so zavzeli boljševiško trdnjavo Krasnaja Gorka. Med boljševiškim vojaštvom raste desorganizacija. Kronstadtski topovi streljajo neprestano v Petrograd, ki pa ne odgovarja z ognjem.

Iz Kronstadta je hotela navaliti na Petrograd vojska 37.000 moč mornariške infanterije. Sovjeti so jej poslali nasproti nekaj divizij, ki so po ljutem boju preprečile napad vstajev na Petrograd. Poročajo, da je s tem glavna vstaja v Kronstadtu udušena. V Pskovu je izbruhnila v štirih okrožjih vstaja.

Dr. V. Červinka

okrožni zdravnik na Polzeli
se je povrnil in ordinira zopet
kakor navadno vsak dopoldan

RAZNA:

Ceno kupite moške hlače 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujava platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 1 m K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi
Alojziji Gnušek, Maribor,
Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Ure vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvokronske novce srebrne goldinarje itd. 119
JAN IGNAČI, MARIBOR.
Grajski trg v Gradu (Burg). 4-10

Izgubila se je pred partetni na brežiškem kolodvoru ročna torbica z važnimi listinami. Najditelj je naprošen, da vrne na naslov, ki je razviden iz vsebine, vsaj te listine in dobi za to dobro nagrado. 140

V najem se da vrt tik Magdalenske apoteke več koles proda ali izposodi. Aleksandrova cesta 6, kavarna, Maribor. 141

SLUŽBE:

Pomočnika, dobro izveščevalca, banega, za sodarsko obrt sprejme v trajno delo pri dobri plači Franjo Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Kolizejska ul. 18. Nastopiti je takoj. 2-2 137

Za Veliko noč!

Za pomlad!

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. Cene zelo znižane! Postrežba točna. Za izbornu kakovost se jamči

Karel Worsche, veletrgovina, Maribor,
Gosposka ulica 10.

Mariborske podr. SPD. občni zbor se vrši v soboto, dne 12. marca 1921 ob 7. uri zvečer v dvorani gostilne „Maribor“

s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjskega. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Poročilo markcijskega odbora. 6. Volitev novega odbora. 7. Sklepnosti. — V slučaju nesklepnosti vrši se glasnimi pravili eno uro kasneje občni zbor, ki je sklenjen pri vsakem številu navzočih. — Ker je dnevni red jako važen, vabi k točno udeležbi

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica št. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poročstvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 135 brezplačno. 2

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

JULIO

MEINL
D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO.

Središnjica: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB, Duga ulica 6.

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR, Gosposka ulica 7.

PEČUH, Kraljevska ulica 19.

Stavbeno podjetje
Franjo Spes in sin

2-2 zidarski in tesarski mojster 138

Maribor, Tržaška cesta (nasproti vojaški bolnici).

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela, za izvrševanje načrtov in vseh popravil. 138

KREDA

in sicer najfinejša je zopet došla. Cena 100 kom. K 36 —. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Čevlje, dokolenice (gamaše), obleke, perilo, 10-10 99

tržne torbice, pot. košare vrvi, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.